

Asia: VN/18806/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit kiittävät mahdollisuudesta lausua asiassa.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit tuottavat yleisen edunvalvonnan palveluita. Digi- ja väestötietovirasto toimii holhousviranomaisena.

Valtion palveluiden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain esitöissä HE 73/2022 Pykälän 5c §:n perusteluiden mukaan aukioloaikojen tulisi olla suhteessa viranomaisen hoitamien asioiden merkitykseen hallinnossa asioiville. Perusteluiden mukaan saatavuus korostuu viranomaisissa: ” joilla on henkilöasiakkaita ja joiden palveluilla on vaikutuksia asiakkaiden liikkumisvapauteen, yksityiselämään, omaisuuden suojaan, toimeentuloon, sosiaaliturvaan tai oikeusturvaan taikka muihin perusoikeuksiin. Palveluita, joilla on perusoikeusherkkiä vaikutuksia ovat esimerkiksi Digi- ja väestötietoviraston palvelut kuten avioliiton esteiden tutkinta, esteettömyystodistus ja vihkiminen tai holhous- ja edunvalvonta-asiat kuten edunvalvojan määrääminen, edunvalvontavaltuutuksen vahvistaminen ja alaikäisen edunvalvonnan rekisteröinti”.

Saatavuuteen vaikuttaa aukioloaikojen lisäksi toimipaikkojen maantieteellinen sijainti. Holhoustoimen asiakkaat ovat hajaantuneina ympäri valtakuntaa ja monesti heidän toimintakykynsä on siten rajoittunut, ettei sähköinen asiointi tai pitkät kulkumatkat ole mahdollisia. Toimipisteiden sijainnissa ja aukioloajoissa tulisi ottaa huomioon holhoustoimen asiakkaat. Toimipisteissä, joissa nykyisin sijaitsee sekä oikeusapu- ja edunvalvontapiirien, että DVV:n tiloja, merkittävä osa yleisen edunvalvonnan asiakaspalveluun tulevista asiakkaista todellisuudessa haluaisi DVV:n holhoustoimen palveluita (mm. haluavat tehdä edunvalvontavaltuutusta, ilmoittaa edunvalvonnan tarpeesta, jättää asiakirjoja ja hakea edunvalvontaa tai sen lakkaamista). Asiakkaat ohjautuvat yleisen edunvalvonnan

palveluihin joko erehdyksestä, tai koska DVV:n palvelu ei ole auki heidän saapuessaan virastotaloon. Palvelun tarve, ainakaan asiakkaan näkökulmasta, ei holhousasioissa ole siis poistunut.

Lain esitöissä ei ole lainkaan otettu kantaa muutoksen vaikutuksista holhoustoimen asiakkaisiin. Pitäisimme tärkeänä, että sääntelyssä ja toimipaikkaverkoston suunnittelussa huomioitaisiin holhoustoimen asiakkaiden tarpeet henkilökohtaisille palveluille.

Jokinen Teemu

Kaakkois-Suomen oikeusapu ja edunvalvont - , Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri, Lounais-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri, Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri, Pohjois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri. Yhteinen lausunto